

WELSKI PARK KRAJOBRAZOWY

ODKRYWAJ I WĘDRUJ

-PRZEWODNIK TURYSTYCZNY

Odkrywaj i wędruj z aplikacją mobilną

WELSKI PARK KRAJOBRAZOWY

**ODKRYWAJ
I WĘDRUJ**

-PRZEWODNIK TURYSTYCZNY

Welski Park Krajobrazowy

13 - 230 Lidzbark, Jeleń 84

tel. 23 698 10 36; e-mail: wpk@warmia.mazury.pl

www.wpk.warmia.mazury.pl

INSTYTUCJA SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Opracowanie tekstu: Izabela Redman-Zalewska
Zdjęcia: Marcin Modrzewski, Izabela Redman-Zalewska

Opracowanie graficzne: Pracovici Agencja Reklamy Paweł Kaczmarski

Wydanie pierwsze, 2022 r.

ISBN: 978-83-965504-0-8

Egzemplarz bezpłatny

Spis treści

O Parku	4
Rzeka Wel	6
Przyroda	8
Dziedzictwo kulturowe	11
Muzea	13
Edukacja na świeżym powietrzu	16
Odkryj Welski Park Krajobrazowy	18
• pieszo	19
• rowerem	22
• kajakiem	27
Skąd obserwować przyrodę?	30
Park w liczbach	32

O Parku

Początki Welskiego Parku Krajobrazowego

W 1995 roku wojewoda ciechanowski utworzył na terenie 3 gmin: Lidzbark, Rybno i Płońsk (dawne województwo ciechanowskie) Welski Park Krajobrazowy o powierzchni około 16 tys. ha. Teren ten pierwotnie był otuliną utworzonego w 1990 r. Górznięsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego. Rok później wojewoda toruński utworzył na terenie gminy Grodziczno park o identycznej nazwie, który obejmował obszar około 4 tys. ha. Do końca 1998 roku parki te administrowane były przez powołaną w 1996 roku Dyрекcję Welskiego Parku Krajobrazowego.

Po reformie administracyjnej w 1999 roku obydwie graniczące ze sobą parki krajobrazowe znalazły się w nowym województwie warmińsko-mazurskim. Połączono obszary i ujednotczono administrację w jednostkę funkcjonującą do dzisiaj jako Welski Park Krajobrazowy. Natomiast kolejna reforma „kompetencyjna” sprawiła, że nadzór nad Parkiem przekazany został do Zarządu Województwa.

Czy wiesz, że...?

Siedziba parku znajduje się w budynku dawnej szkoły podstawowej we wsi Jeleni. Wybudowany w 1910 r. obiekt ma cechy charakterystyczne dla budownictwa szkolnego w Prusach Zachodnich: czerwona cegła, duże okna oraz stromy dach kryty dachówką. W budynku znajdowały się izby lekcyjne i mieszkania przeznaczone dla nauczycieli.

Siedziba Welskiego Parku Krajobrazowego w Jeleniu

Co chronimy?

Welski Park Krajobrazowy utworzony został dla ochrony krajobrazu i przyrody środkowego odcinka doliny rzeki Wel. Obszar wyróżnia się urozmaiconą, polodowcową rzeźbą terenu z malowniczymi wzgórzami morenowymi, pomiędzy którymi silnie meandruje rzeka Wel.

Welski Park Krajobrazowy położony jest na południowo-zachodnim skraju województwa warmińsko-mazurskiego, na terenie dwóch powiatów: działdowskiego i nowomiejskiego. Powierzchnia parku to 20 023,34 ha, natomiast otulinę tworzy 7 obszarów chronionego krajobrazu o łącznej powierzchni 16 282,58 ha.

Rzeka Wel w Trzcinie

5

Rzeka Wel w rezerwacie przyrody Piekielko

Rzeka Wel

6

Obszar Welskiego Parku Krajobrazowego znajduje się w zlewni największego lewobrzeżnego dopływu Drwęcy: rzeki Wel, która stanowi oś hydrologiczną parku. Źródła Welu znajdują się u stóp południowych stoków Wzgórz Dylewskich, w rejonie miejscowości Bartki. Z początku ciek kieruje swój bieg w stronę południową i wpływa do jeziora Dąbrowa Wielka. Dalej Wel przepływa przez następujące jeziora: Dąbrowa Mała, Pancer, Rumian, Zarybinek, Tarczyńskie, Grądy, Zakroc oraz Lidzbarskie i Markowe. W okolicy miejscowości Bratian rzeka kończy swój bieg i wpada do Drwęcy.

Długość rzeki Wel wynosi 107,45 km (licząc łącznie od źródeł w okolicach Wzgórz Dylewskich szacuje się na ok. 118 km). Średni spadek Welu to 0,91 promila (w tym kilka odcinków o spadku 4,1 promila).

Welski Park Krajobrazowy obejmuje ochroną środkowy odcinek doliny rzeki Wel od miejscowości Szczupliny (gmina Rybno) do Lorek i Mroczenka (gmina Grodziczno).

Rzeka Wel zachowała swój naturalny charakter z licznymi meandrami, starorzeczami, bystrzami i rozlewiskami. Dzięki swojej różnorodności stanowi miejsce bytowania wielu chronionych gatunków, natomiast turyści doceniają jej walory przyrodnicze i krajobrazowe.

Przyroda

Zmeliorowane łąki użytku ekologicznego Bładowo

Największą ostoją różnorodności gatunkowej Welskiego Parku Krajobrazowego są torfowiska i zagospodarowane ekstensywnie wilgotne łąki. Duże zróżnicowanie krajobrazowe i siedliskowe, stosunkowo niewielka gęstość zaludnienia oraz oddalenie od większych ośrodków miejskich i przemysłowych sprzyjają bogactwu flory i fauny.

8

Podmokły ols w Kopaniarach

Cennymi składnikami flory związanymi z torfowiskami bądź podmokłymi łąkami są: skalnica torfowiskowa, wielosił błękitny, fiołek torfowy i brzoza niska. Wszystkie te gatunki są zagrożone wymarciem ze względu na osuszanie terenów podmokłych.

Wielosił błękitny

W awifaunie Welskiego Parku Krajobrazowego należy zwrócić uwagę na gatunki związane z potokami górskimi. Dzięki bystrej i czystej wodzie Welu spotkać tu można pluszcza, natomiast pliszka górська odbywa tu lęgi na kilku stanowiskach.

Na terenie parku znajdują się cztery rezerваты przyrody. Najstarszy z nich o nazwie Bagno Koziana pierwotnie chronił ostoję mowy śmiejszki. Ze względu na zmiany siedliskowe i przeniesienie się kolonii cel ochrony został zmieniony na ochronę i zachowanie kompleksu torfowisk. Największym rezerwatem przyrody jest Ostrów Tarczyński – zalesiony półwysp pomiędzy jeziorami Grądy i Tarczyńskim, który od północy oddzielony jest od lądu rzeką Wel. Natomiast rezerwat przyrody Piekietko jest najbardziej spektakularny krajobrazowo. To tu rzeka Wel płynie w głębokim jarze i przybiera charakter potoku górskiego. Najmłodszym rezerwatem przyrody jest Jezioro Neliwa, który obejmuje eutroficzne jezioro wraz z pasem brzegowym.

Rezerwat przyrody Ostrów Tarczyński

10

Grusza pospolita w Wąpiersku

Pomniki przyrody, które warto zobaczyć:

- Szakłak pospolity im. Lucyny Koprowskiej – to jeden z trzech szakłaków objętych w Polsce ochroną prawną, znajduje się na łące zwanej Pszczółkową Polaną przy granicy z rezerwatem przyrody Piekietko.
- Grusza pospolita w Wąpiersku – okazałe drzewo owocowe o obwodzie pnia ponad 5 m.

Dziedzictwo kulturowe

Rzekami i pomniejszych ciekami wodnymi od zawsze biegły granice. Patrząc na mapy historyczne okazuje się, że w okolicach Lidzbarka okazuje się, że w okolicach Lidzbarka okazuje się, że w okolicach Lidzbarka okazuje się, że w okolicach Lidzbarka

Kamień graniczny między Prusami Wschodnimi a Zachodnimi

Zabudowa siedliskowa z domem pomorskim

Architektura regionalna

Po powojennym okresie unifikacji architektury w Polsce, dziś poszukuje się i wraca do wzorców regionalnych. Zabudowania na ziemi lubawskiej posiadają cechy charakterystyczne dla obszaru dawnych Prus. Typowym domem mieszkalnym był tzw. dom pomorski bądź budynek o proporcjach 2:3 i dachu o nachyleniu 45°. Ze względu na dobrze rozwinięty przemysł ceglany budownictwo drewniane dość szybko zostało wyparte przez czerwoną cegłę, a dachy kryto ceramiczną dachówką tzw. holenderką. Charakterystycznym budulcem jest też kamień polny, w który obfitują okoliczne pola.

My mawa, my dawa, my powiat Lubawa

Region ziemi lubawskiej od sąsiednich Mazur odróżnia brak wymiany ludności po II wojnie światowej, co zagwarantowało zachowanie ciągłości kulturowej tych ziem. Lubawiacy cechują się silnym przywiązaniem do etosu pracy na roli (ojcowizny) oraz pobożnością (cały czas żywy obyczaj nabożeństw majowych). Najważniejszym wyróżnikiem regionu, który silnie wyodrębnia go od sąsiadujących terenów Prus Wschodnich, ale także Mazowsza i ziemi chełmińskiej, jest gwara lubawska.

Poznaj kilka słów z gwary lubawskiej

stuf- blaszany kubek
badówki – kąpielówki
szneka z glancem – drożdżówka z lukrem
klumpy – buty
ostrzynka – temperówka
kadyk – jałowiec

Kamienna obora kryta strzechą

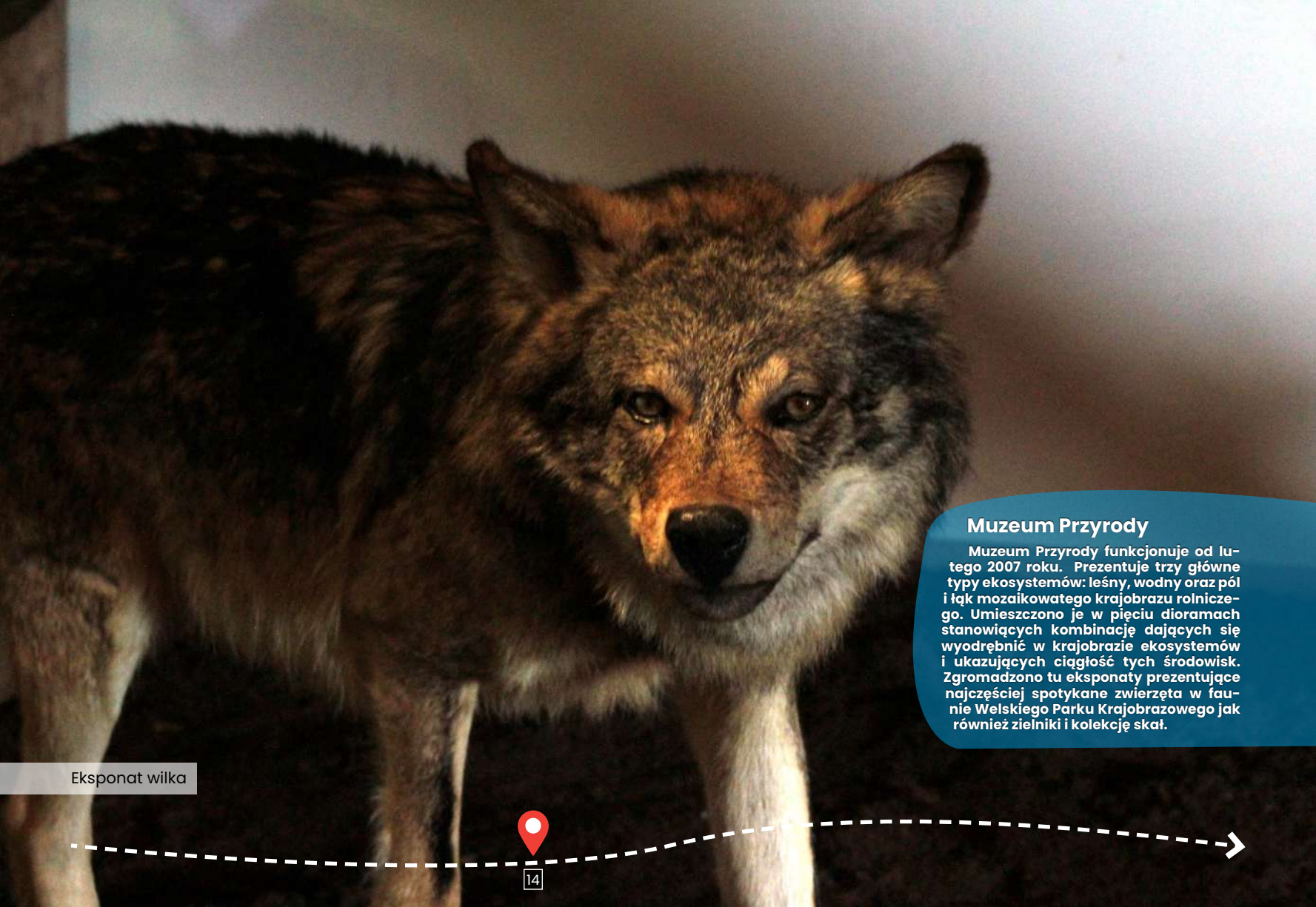

Muzea

W siedzibie Welskiego Parku Krajobrazowego udostępnione są dla turystów dwa muzea – Muzeum Przyrody i Muzeum Etnograficzne im. Edwarda Klemensa, które staraniem dyrekcji utworzono z myślą o wzbogaceniu oferty edukacyjnej.

Muzea czynne są od poniedziałku do piątku w godz. 9.00 – 15.00. Wstęp do muzeów jest bezpłatny. Lekcje muzealne dla dzieci i młodzieży szkolnej odbywają się po wcześniejszym telefonicznym uzgodnieniu (tel. 23 698 10 36 wew. 2).

Muzeum Przyrody

Ekspонат wilka

Muzeum Przyrody

Muzeum Przyrody funkcjonuje od lutego 2007 roku. Prezentuje trzy główne typy ekosystemów: leśny, wodny oraz pól i łąk mozaikowego krajobrazu rolniczego. Umieszczono je w pięciu dioramach stanowiących kombinację dających się wyodrębnić w krajobrazie ekosystemów i ukazujących ciągłość tych środowisk. Zgromadzono tu eksponaty prezentujące najczęściej spotykane zwierzęta w faunie Welskiego Parku Krajobrazowego jak również zielniki i kolekcję skał.

Fragment ekspozycji archeologicznej

Ekspozycja archeologiczna

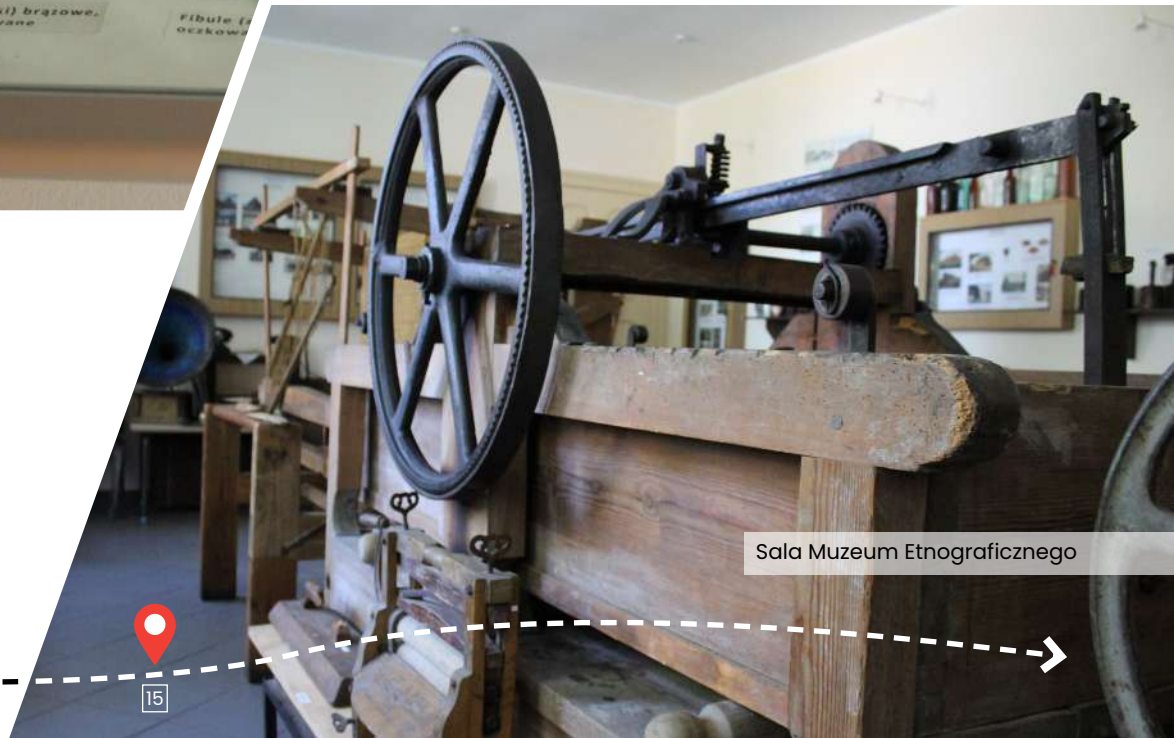
Muzeum Przyrody mieści również część ekspozycji etnograficznej, która poświęcona jest wczesnemu średniowieczu i przedstawia zabytki istniejącej niegdyś na tych terenach kultury staropruskiego plemienia Sasinów. Głównym elementem ekspozycji jest makieta grodziska.

Ekspozycja archeologiczna w 2016 roku została wzbogacona o artefakty archeologiczne kultury wielbarskiej. W trakcie budowy drogi ekspresowej S51 odkryto cmentarzysko ludności kultury wielbarskiej pochodzące z przełomu er – 80 r. n.e.

Muzeum Etnograficzne im. Edwarda Klemensa

Wychodząc naprzeciw ogólnemu zainteresowaniu dziedzictwem kulturowym w siedzibie Welskiego Parku Krajobrazowego oddano do użytku w 2001 roku Muzeum Etnograficzne.

W muzeum znajduje się stała ekspozycja sprzętów gospodarstwa wiejskiego. Zebrane przedmioty dla starszych osób są wspomnieniem ich dzieciństwa i dawniej wyglądało życie na wsi. Zgromadzono niemal 400 różnych przedmiotów, w tym m.in. stare żelazka na duszę i węgiel, maglownice, przyrządy do wydobywania torfu, narzędzia rolnicze, wyposażenie dawnej sali szkolnej, liczne dokumenty, pieniądze oraz stare fotografie wartościowych pod względem historycznym budynków i innych obiektów budowlanych z terenu Welskiego Parku Krajobrazowego. Kolekcja została zgromadzona dzięki darczyńcom – mieszkańcom regionu oraz poszukiwaniom własnym.

Sala Muzeum Etnograficznego

Edukacja na świeżym powietrzu

Park krajobrazowy aktywnie działa na polu edukacji nieformalnej. Odbywają się spotkania z odbiorcami w każdym wieku i z różnych rejonów Polski. Za pośrednictwem zajęć przekazywana jest wiedza przyrodnicza, ale też informacje dotyczące terenu Welskiego Parku Krajobrazowego i jego dziedzictwa kulturowego.

Z życia mrówek

Rewelacją jest przeskalowany model mrowiska, dzięki któremu można poznać życie mrówek „od środka”. Mrówka rudnica – najczęściej występująca w naszych lasach – posłużyła jako wzór. Korytarze oraz modele mrówek z różnych kast, w różnych fazach rozwojowych przybliżają funkcjonowanie tych owadów.

Model mrowiska znajduje się przy siedzibie Welskiego PK w Jeleniu. Dostępne jest do bezpłatnego zwiedzania od poniedziałku do piątku w godz. 9:00 – 15:00.

Wędrówki terenowe

Pracownicy Welskiego Parku Krajobrazowego ponad wszystko uwielbiają spotkania w terenie. To tam najchętniej przekazują wiedzę przyrodniczą. Ważnym celem jest zainteresowanie i zachęcenie młodych ludzi do wyjść terenowych. Bezpośrednie obcowanie z naturą inspiruje do obserwacji i rozwija postrzeganie zmysłowe. Pielęgnowanie więzi człowieka z przyrodą jest szczególnie ważne, dlatego pracownicy Parku jako przewodnicy pokazują uczestnikom najbliższą przyrodę i tłumaczą zjawiska w niej zachodzące.

Krajoznawstwo dla każdego

Wędrowna Grupa Krajoznawcza to comiesięczne wyjścia terenowe z przewodnikiem z Parku. Spotkania odbywają się w różnych miejscach, żadna z tras nie powtarza się i zawsze wiedzie innymi drogami. Wędrówki wzbogacone są atrakcyjnymi ciekawostkami przyrodniczymi i opowieściami historycznymi. Charakter grupy jest otwarty, do wydarzenia może dołączyć każdy piechur zainteresowany lokalnym dziedzictwem przyrodniczym i kulturowym. Informacje o wyjściach pojawiają się w mediach społecznościowych i stronie internetowej Welskiego Parku Krajobrazowego.

Osoby zainteresowane pełną ofertą edukacyjną zapraszamy na stronę wpk.warmia.mazury.pl/zajecia-edukacyjne

Odkryj Welski Park Krajobrazowy

Przez teren Welskiego Parku Krajobrazowego poprowadzonych jest wiele atrakcyjnych szlaków turystycznych. Okolice można poznawać zarówno pieszo jak i rowerem, czy z kajaka. Na trasach czekają miejsca ciekawe przyrodniczo i kulturowo.

Wszystkie nasze szlaki znajdują się w mobilnej aplikacji turystycznej. Warto skorzystać z tego ułatwienia. W aplikacji przebieg szlaku wytyczony jest na mapie, dodatkowo widać aktualną lokalizację, co ułatwia poruszanie się w terenie.

Odkryj WPK pieszo

Początek szlaku

Rezerwat Piekielko

Piekielko

Krótką ścieżką (ok. 2,5 km), która wiedzie przez malowniczy rezerwat przyrody Piekielko. Podąża wzdłuż przełomowego odcinka rzeki Wel, która przybiera tu charakter wartko płynącego potoku górskiego. Spacer rozpoczyna się przy wejściu do rezerwatu w Straszewach, a kończy na Pszczółkowej Polanie przy pomniku przyrody szakiłaku pospolitym. Do punktu startu można wrócić tą samą trasą bądź pójść dalej tąką, wzdłuż ściany lasu po lewej stronie, a później drogą leśną.

Pamiętaj!

Ścieżka wiedzie przez obszar chroniony, dlatego obowiązują następujące zasady:

- nie schodź z wytyczonego szlaku;
- jeżeli masz ze sobą psa prowadź go na smyczy;
- nie śmieć;
- nie zrywaj roślin;

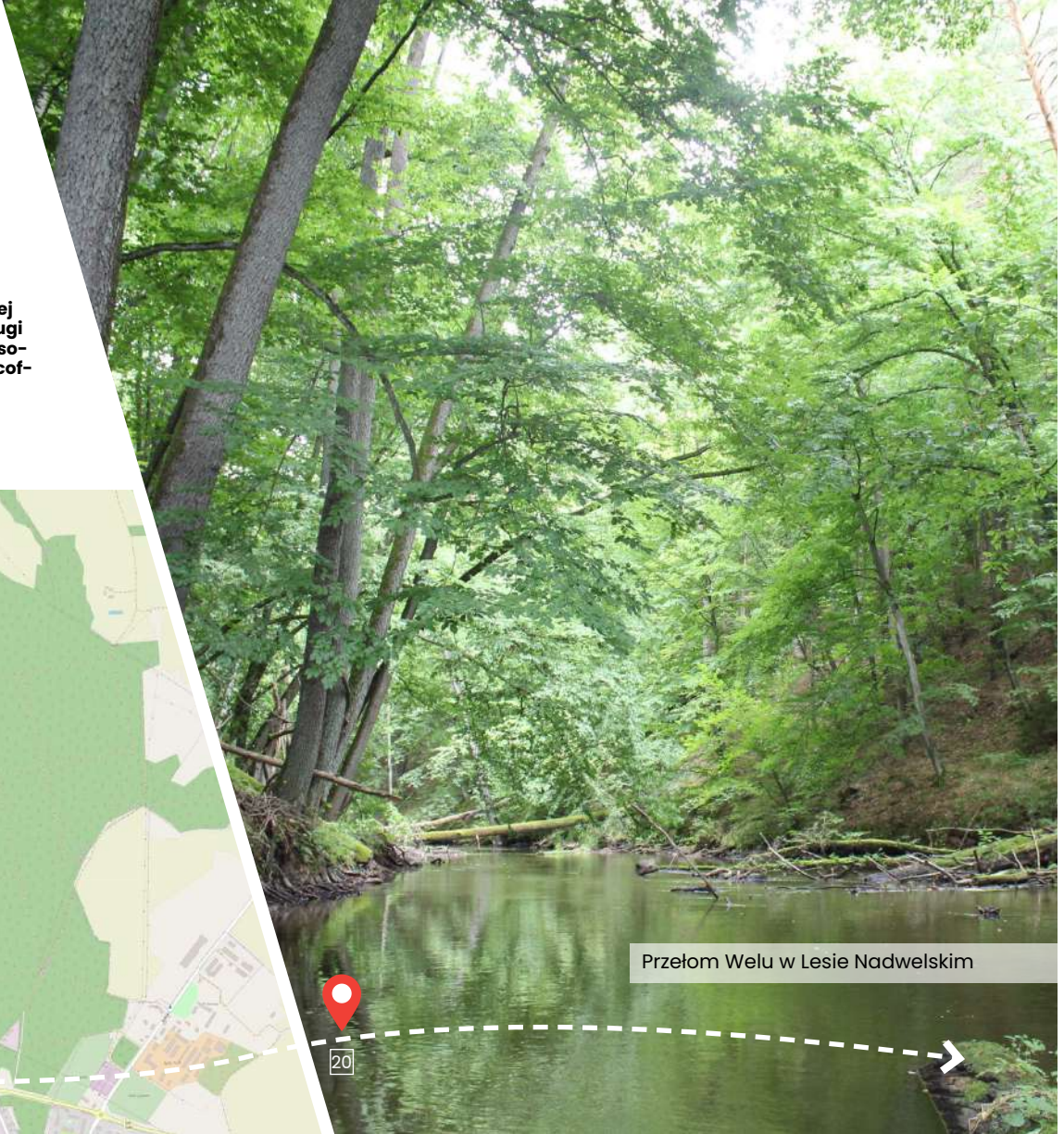
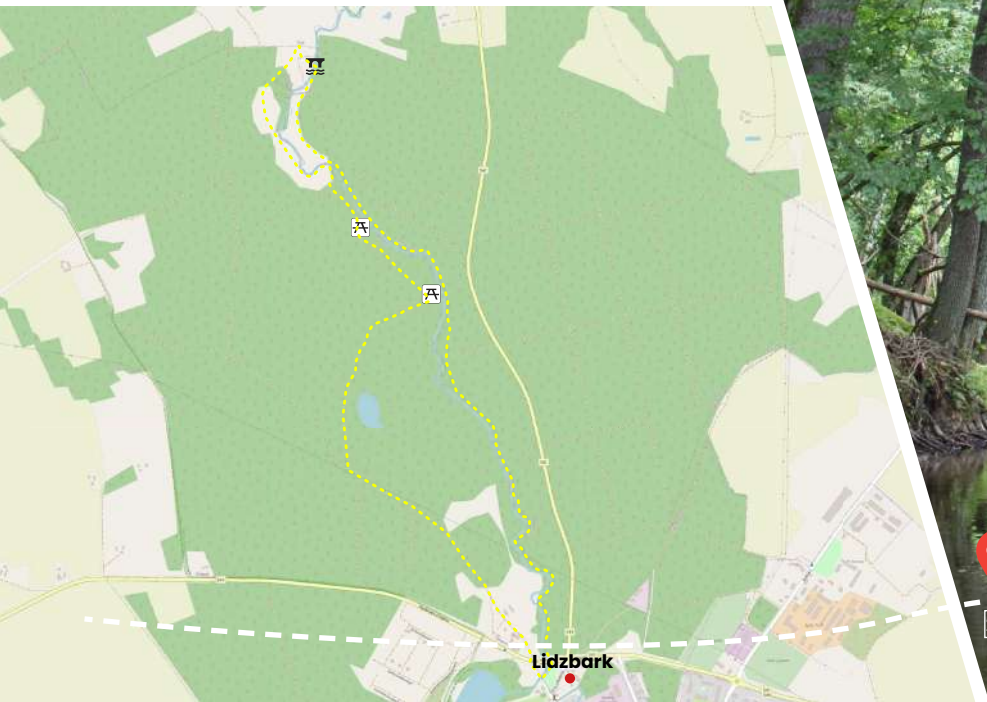
Jeśli dostosujesz się, teren ten nie będzie ulegać degradacji i zachowa swoje wyjątkowe walory.

Las Nadwelski

Szlak pieszy oznaczony jest w terenie kolorem żółtym, długość trasy to ok. 8 km, czas potrzebny na wyprawę to od 2,5 – 3,5 godz.

Szlak poprowadzony jest łąkami i lasami wzdłuż doliny rzeki Wel. Obejmuje malowniczy odcinek rzeki płynącej w jarze rozcinającym las grądowy o naturalnym charakterze i deniwelacji terenu dochodzącej do 15 m.

Uwaga! Ze względu na zły stan techniczny pieszej kładki na Welu nie ma możliwości przejścia na drugi brzeg w połowie trasy. Z tego względu szlak jest czasowo przeorganizowany, po dojściu do kładki należy cofnąć się do punktu startu w kierunku Lidzbarka.

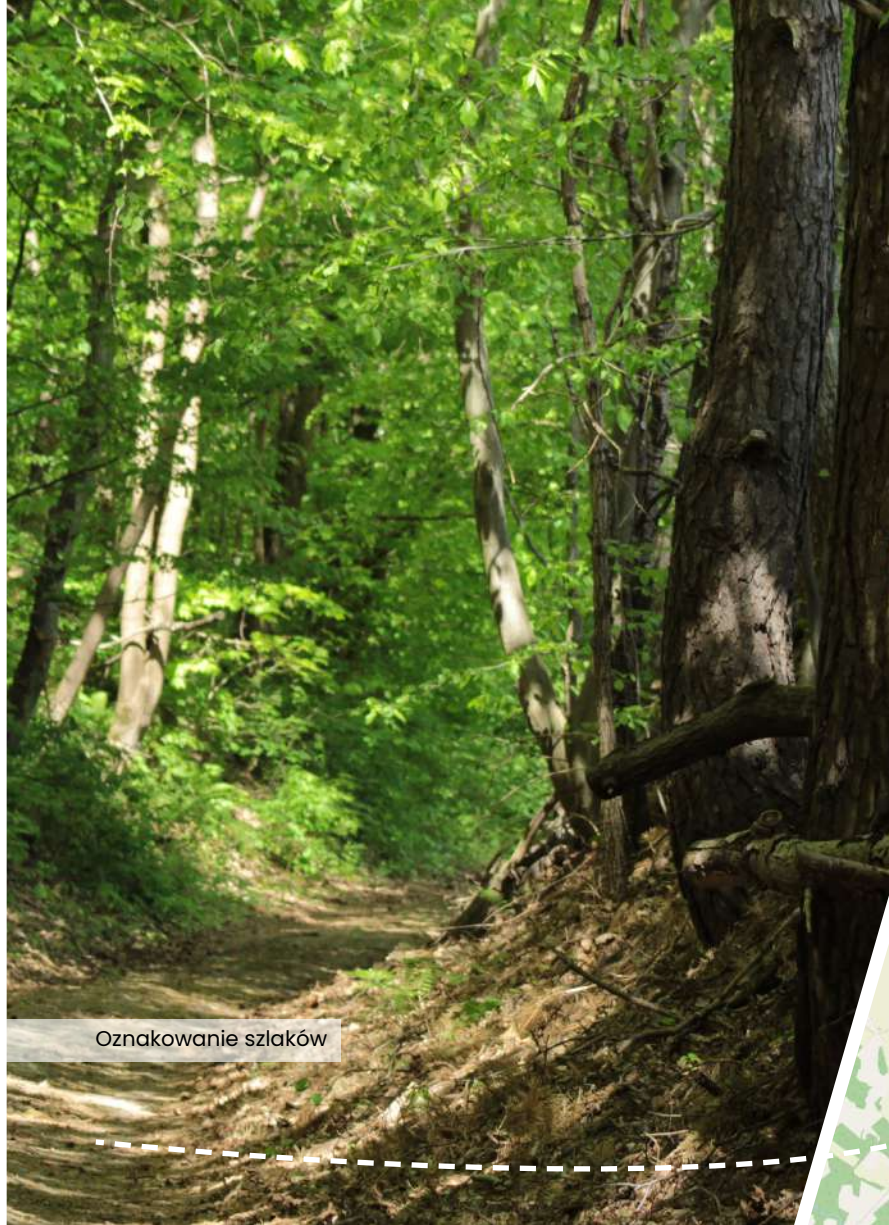

Przełom Welu w Lesie Nadwelskim

20

Oznakowanie szlaków

Wokół Jeziora Kiełpińskiego

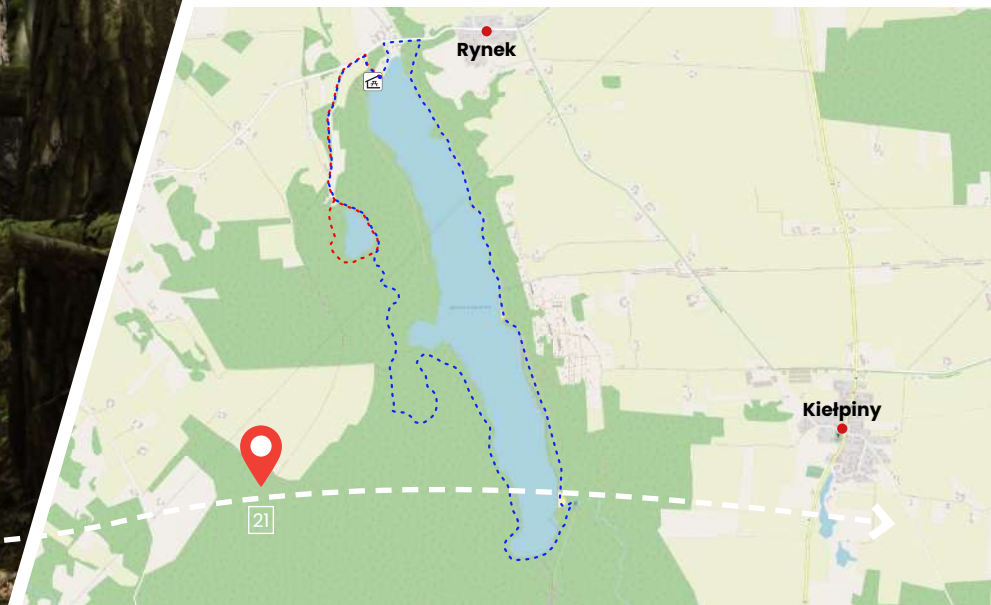
Szlak oznaczony jest kolorem niebieskim, długość trasy do przejścia to ok. 9,5 km. Wyprawę wokół Jeziora Kiełpińskiego należy zaplanować jako 3,5 godzinny spacer, który rozpoczyna się na plaży w Rynku.

Jezioro Kiełpińskie jest jeziorem rynnowym o wąskim i wydłużonym kształcie. Jest jednym z niewielu jezior w Welskim Parku Krajobrazowym całkowicie otoczonych lasami, porastającymi stromo opadające brzegi akwenu. Na trasie napotkać można takie ciekawostki jak spaty – czyli ślady po żywocowaniu, obszary źródłiskowe i Strugę Kiełpińską wpadającą do jeziora.

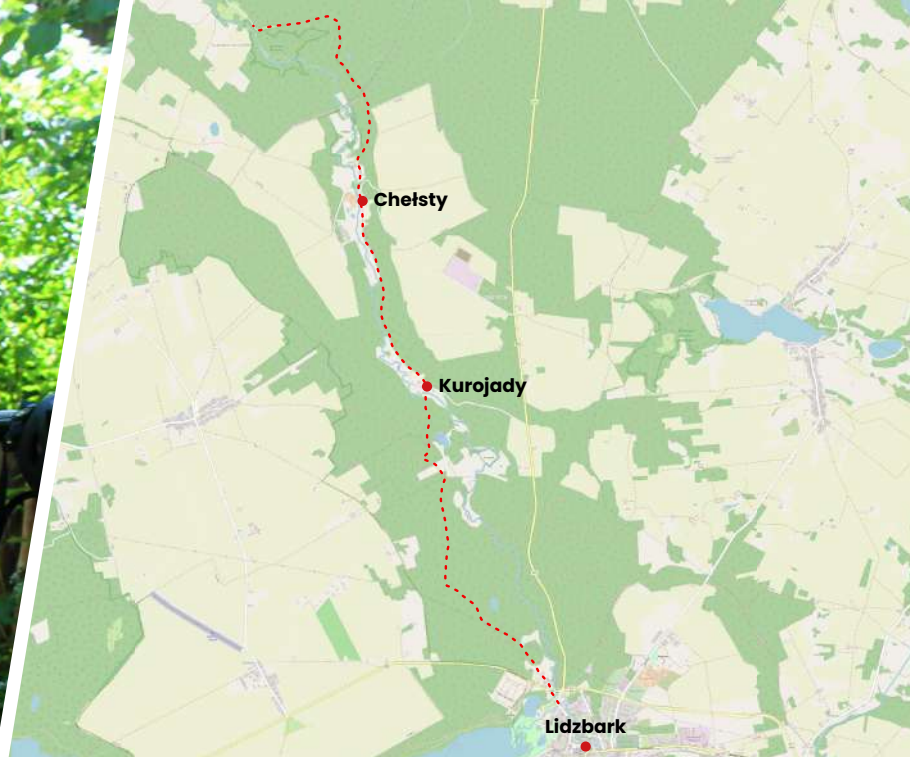
Wokół Okuminka

Krótki spacerowy szlak o dystansie 4,5 km, oznaczony w terenie kolorem czerwonym. Początek szlaku znajduje się na plaży w Rynku. Część dystansu pokrywa się ze szlakiem niebieskim „Wokół jeziora Kiełpińskiego”.

Jezioro Okuminek to śródleśne jezioro wytopiskowe, któremu towarzyszy torfowisko przejściowe.

Odkryj WPK rowerem

Do Piekietka

Przebieg szlaku: Lidzbark – Kurojady – Chelsty – rezerwat przyrody Piekietko

Początek liczącej 10 km trasy znajduje się w Lidzbarku. Przebieg szlaku nie jest oznakowany w terenie. Prowadzi przez Las Nadwelski oraz miejscowość Kurojady i Chelsty do popularnego wśród turystów rezerwatu przyrody Piekietko. Po drodze w Kurojadach można podziwiać ceglany młyn wodny, przy którym rośnie okazały pomnikowy dąb. Natomiast miejscowość Chelsty to dawne dobra majątku ziemskiego, o świątliwości którego świadczą pozostałości potężnych obór i gorzelni.

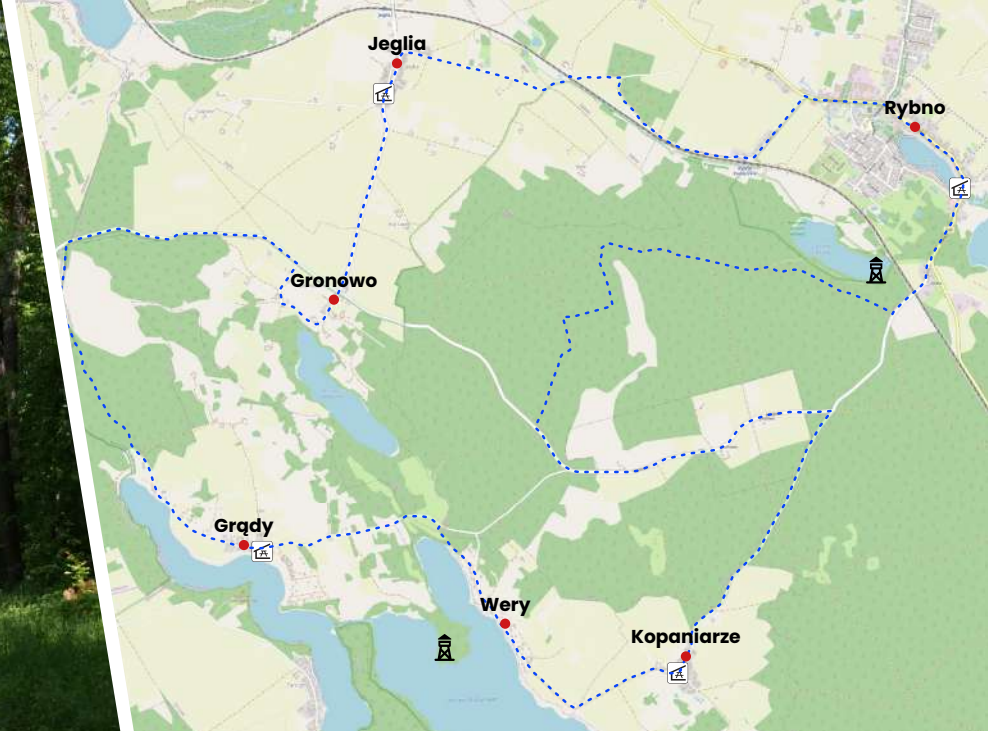
Dojeżdżając do rezerwatu można skorzystać ze ścieżki przyrodniczej prowadzącej przez rezerwat (patrz str. 19).

Brukowana droga prowadząca do wejścia do Piekietka

Droga przez kostkowski las.

Szlak Błękitny

Przebieg szlaku: Rybno - Kostkowo - Kopaniarze - Wery - Grądy - Gronowo - Jeglia - Rybno.

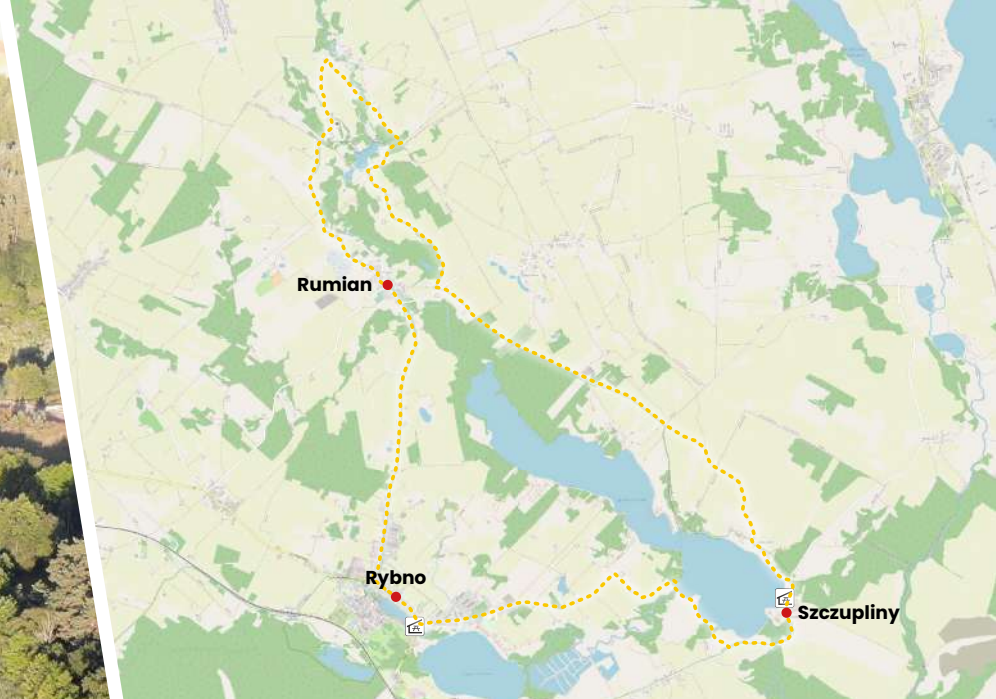
Szlak znajduje się w gminie Rybno i ma charakter pętli. Przebieg oznaczono w terenie kolorem niebieskim, a jego całkowita długość wynosi 25,5 km. Wędrówka rozpoczyna się w Rybnie, gdzie można dojechać pociągiem (przystanek Rybno Pomorskie).

Trasa wiedzie przez kompleksy lasów porożcinanych tąkami i polami uprawnymi. Po drodze leży kilka jezior, m. in. Zarybinek, Neliwa (rezerwat przyrody), Tarczyńskie, Grądy i Gronowskie. Można skorzystać też z dwóch wież widokowych.

23

Wokół Jeziora Rumian

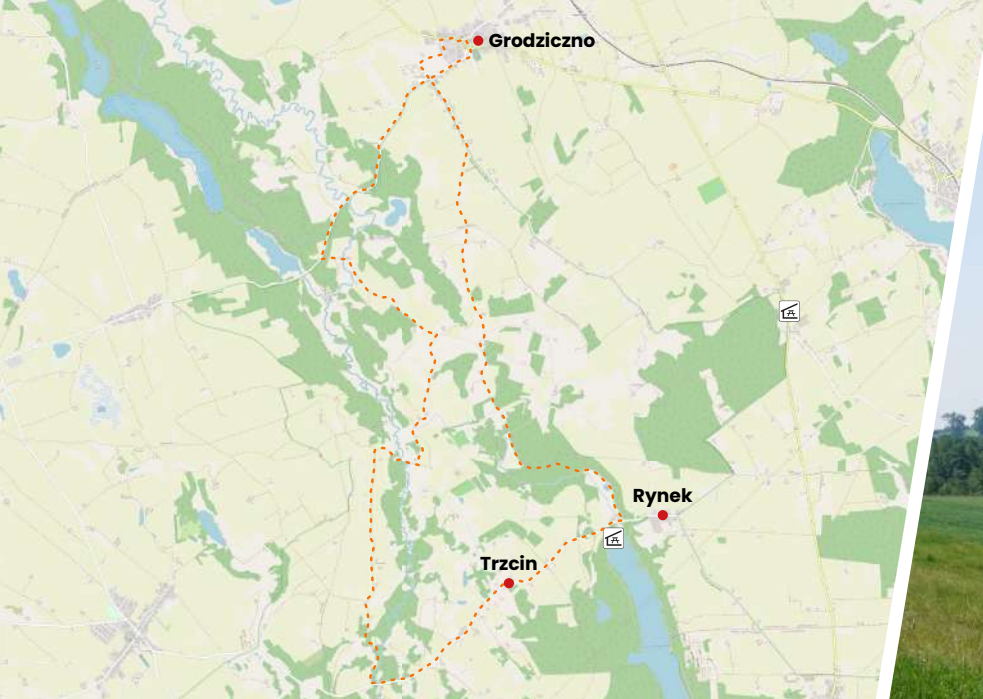
Przebieg szlaku: Rybno – Rumian – Gutowo – Lesiak – Nowa Wieś – Szczupliny – Rybno

Szlak rowerowy nie został oznakowany w terenie, całkowita długość szlaku wynosi 26 km.

Szlak wokół największego jeziora na terenie Welskiego Parku Krajobrazowego wiedzie przez różnorodny i silnie pofałdowany krajobraz polodowcowy. Oprócz walorów krajobrazowych szlak cechuje wiele ciekawych obiektów dziedzictwa kulturowego. Na szczególną uwagę zasługują barokowy kościół parafialny w Rumianie pw. św. Barbary z 1714 r. W okolicach Gutowa rzuca się w oczy wczesnośredniowieczne grodzisko, przez mieszkańców nazywane „szwedzkim szańcem” lub „korzonką”. W Lesiaku mijamy zabudowania dawnego młyna wodnego.

Okolice Lesiaka

Północnym skrajem Welskiego Parku Krajobrazowego

Przebieg szlaku: Rynek – Lorki – Nowe Grodziczno – Grodziczno – Lorki – Trzcina Tama – Trzcina – Rynek

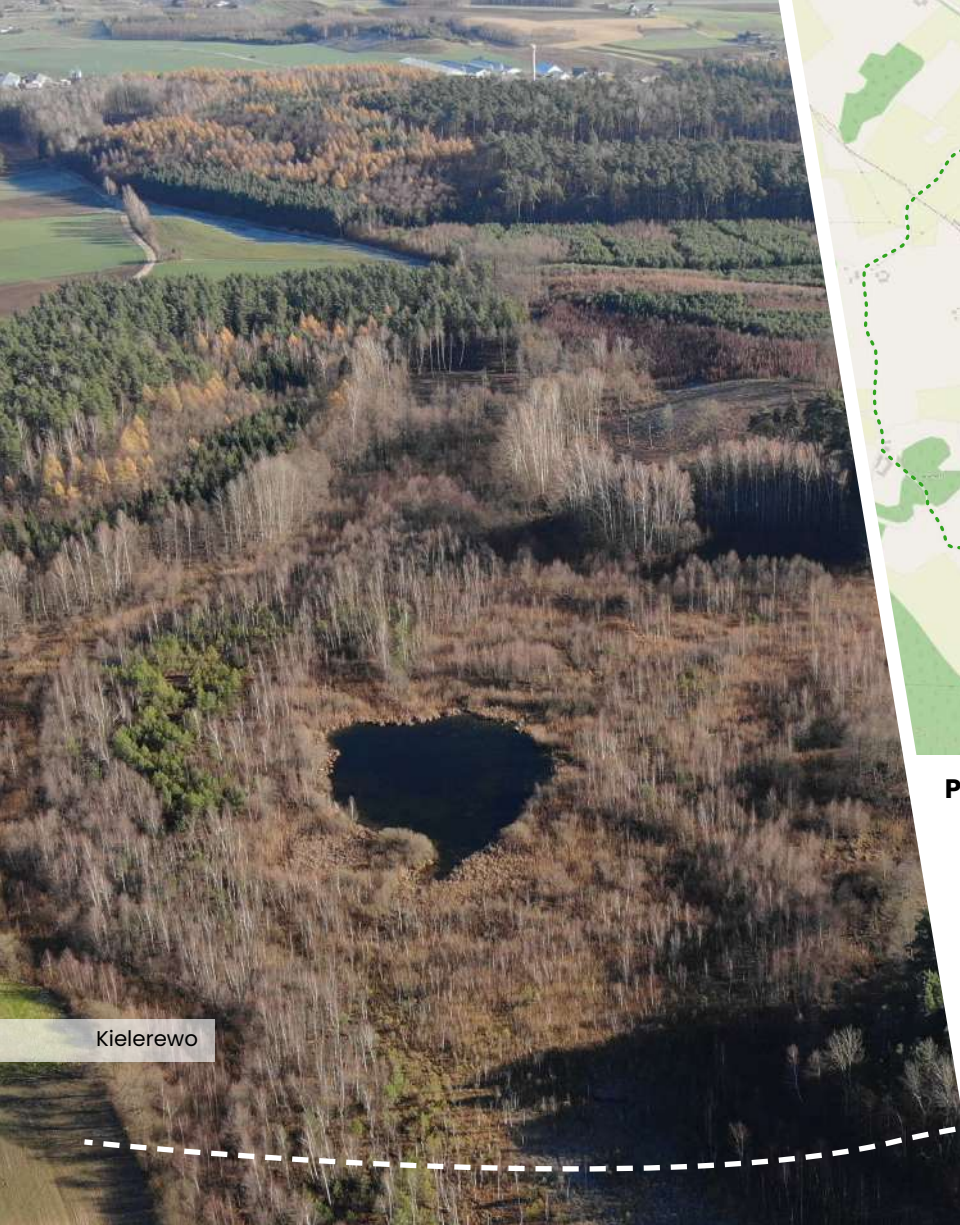
Dystans szlaku to 20 km, przebieg nie jest oznakowany w terenie.

Szlak prowadzi przez jeden z najpiękniejszych krajobrazowo zakątków Welskiego Parku Krajobrazowego. Wiedzie wzdłuż krawędzi rynny rzecznej Welu przez tereny rolnicze z mozaiką niewielkich zadrzewień i zabagnień, z różnorodną rzeźbą terenu i licznymi pagórkami. Trasę charakteryzuje wiele podjazdów, co wpływa na jej trudność. Wycieczka tym szlakiem obfituje w daleki widoki i otwarte krajobrazy oraz daje możliwość podziwiania form ukształtowania terenu związanego z działalnością lądolodu.

Szlak wiedzie przez malowniczy teren polodowcowy

25

Kielerewo

Pętla Ostaszewska

Przebieg szlaku: Ostaszewo - Rynek - Lorki - Nowe Grodziczno - Ostaszewo

W terenie szlak został oznakowany kolorem zielonym, a całkowita długość szlaku wynosi 8,5 km.

Podczas wycieczki tą stosunkowo krótką trasą na szczególną uwagę zasługuje ukształtowanie terenu gminy Grodziczno powstałe w wyniku działalności lądolodu podczas zlodowacenia Wisły. Na trasie szlaku przygotowano dla turystów miejsce odpoczynku w postaci wiaty wyposażonej w ławki i stół oraz tablice informacyjne opisujące formy ukształtowania terenu.

26

Odkryj WPK kajakiem

Wspaniała przygoda na Welu!

Na teren Welskiego Parku Krajobrazowego rzeka Wel wpływa w okolicach wsi Szczupliny i przez obszar Parku płynie na długości ok. 60 km. Wel jest rzeką nizinną pojezierną, a równocześnie na niektórych odcinkach rzeką typu górskiego.

Ze względu na zróżnicowany charakter trudno jest ją jednoznacznie zaklasyfikować pod względem stopnia trudności. Wyróżnić należy odcinki szczególnie trudne o charakterze górskim jak w okolicy Wądzynia czy w rezerwacie Piekielko. Do uciążliwych zaliczają się fragmenty zwalkowe, gdzie rzeka dodatkowo silnie meandruje, np. w okolicy Olszewa.

Rzeka Wel jest spławna dla kajakarzy od Dąbrówna do ujścia w Bratanie. Spływ można podzielić na etapy zróżnicowane pod względem trudności. Przed zaplanowaniem spływu warto ocenić umiejętności i doświadczenie kajakarzy oraz skonsultować się z pracownikami WPK bądź firmą wynajmującą kajaki.

Szlak kajakowy rzeką Wel od Szczuplin do ujścia w Bratanie oznakowany jest znakami informacyjnymi i ostrzegawczymi zgodnie z „Księgą znakiarską Warmii i Mazur” opublikowaną przez Oddział Warmińsko-Mazurski PTTK.

Przed młynem w Tuczach

Szlak kajakowy obejmuje odcinki o trzech kategoriach trudności:

Odcinki łatwe:

- od miejscowości Szczupłiny do miejscowości Podcibórz – odcinek ten polecany jest jako dwudniowy spływ dla początkujących kajakarzy, jest on atrakcyjny krajobrazowo, a zarazem bezpieczny, na trasie spływu napotkamy kilka przenosek głównie w pobliżu małych elektrowni wodnych.
- od Lidzbarka do Kurojad – malowniczy odcinek prowadzący przez las w wysokim jarze i nadrzeczne łąki.

Odcinki trudne:

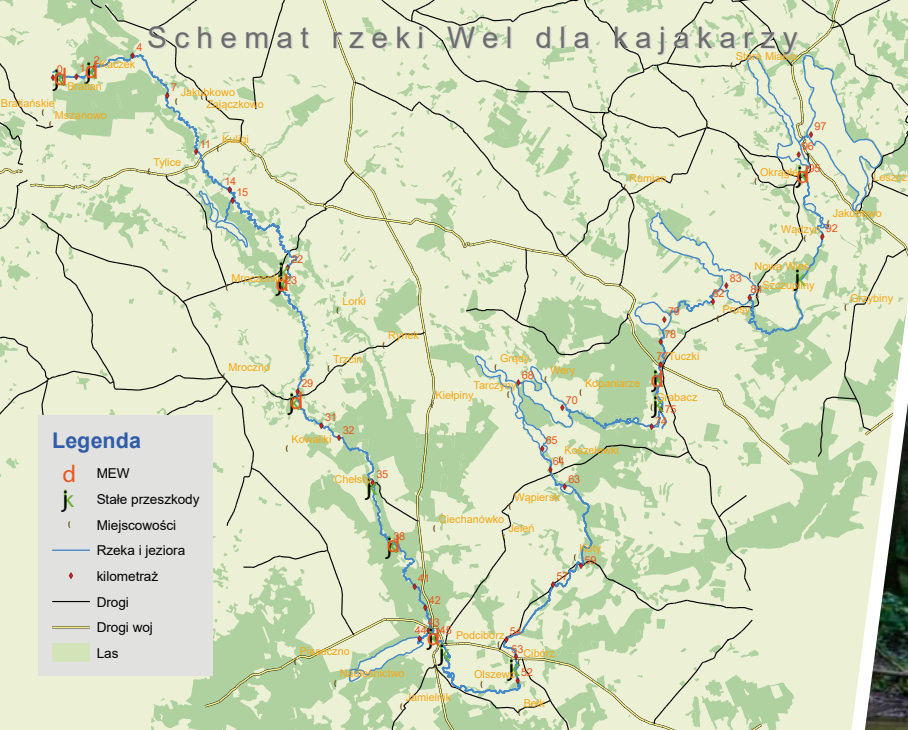
- od miejscowości Dąbrówno (początek szlaku) do mostu w Szczuplinach – odcinek ten jest trudny do pokonania szczególnie przy niskich stanach wody;
- od miejscowości Podcibórz do Lidzbarka – jest to odcinek trudny; stosunkowo szybki nurt, meandry i powalane drzewa niejednokrotnie stają się dużym wyzwaniem także dla doświadczonych kajakarzy;
- od miejscowości Kurojady do końca szlaku w Bratianie – na tym odcinku rzeka przepływa przez bystrze w Chelstach i rezerwat przyrody Piekietko; na trasie napotkamy też trudności w postaci licznych zwalów.

Na odcinkach trudnych są dwa fragmenty rzeki bardzo trudne:

- na wysokości Wądzynia; o górskim charakterze z bifurkacjami i licznymi zwalami;
- rezerwat przyrody Piekietko gdzie Wel wciną się głębokim jarzem w wysoczyznę i ma charakter wartkiego potoku górskiego. Decydując się na spływ tym odcinkiem należy zabezpieczyć sprzęt oraz cały ekwipunek przed ewentualną wywrotką. Pamiętaj, że płyniesz przez rezerwat przyrody, dlatego kiedy nie jest to konieczne nie wysiadaj z kajaka i nie chodź po terenie rezerwatu.

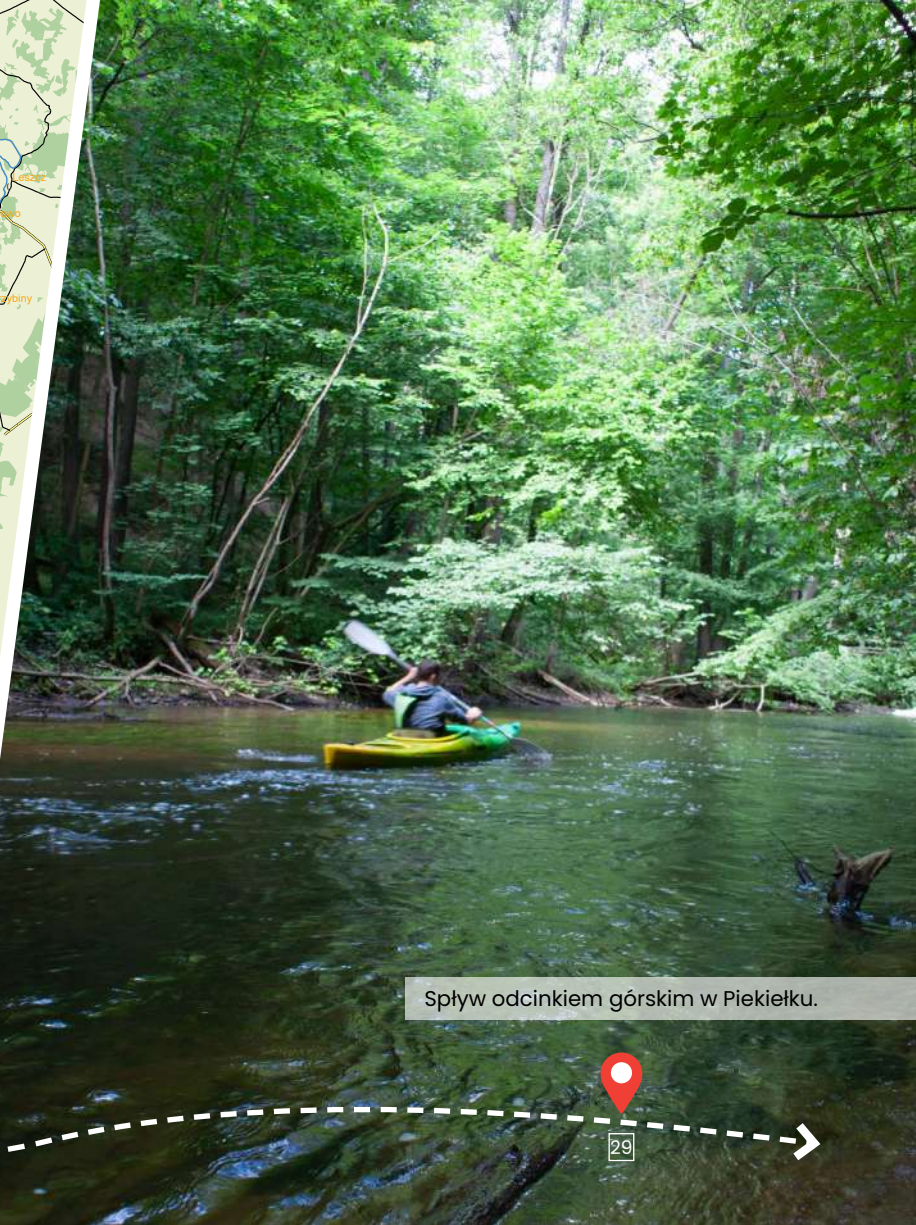
Rzeka Wel przed wpływem do Jeziora Rumian

Bezpieczny spływ kajakowy – podstawowe zasady.

- nigdy nie pływaj po spożyciu alkoholu i nie pij na wodzie;
- pamiętaj o kamizelce asekuracyjnej;
- dobierz poziom trudności spływu odpowiednio do umiejętności i doświadczenia kajakarzy;
- przybijaj do brzegu, wsiadaj i wysiadaj ustawiając kajak zawsze pod prąd;
- nie skacz z kajaka do wody;
- nie przepływaj kajakiem przez miejsca niebezpieczne;
- pamiętaj o dobrze wyposażonej apteczce.

Spływ odcinkiem górskim w Piekietku.

Skąd obserwować przyrodę?

Wieża obserwacyjna nad rzeką Wel (zbiornik Grabacz) w miejscowości Tuczek

Wieża o wysokości 11,5 m usytuowana jest na stromej skarpie, z której rozciąga się widok na zbiornik zaporowy w Grabaczu. Zbiornik powstał w wyniku budowy jazu piętrzącego na rzece Wel, z którego ujęta jest woda do stawów rybnych w Grabaczu i Koszelewach.

Do wieży można dojechać samochodem od strony Tuczek lub przechodząc pieszo przez kładkę z Grabacza.

30

Ścieżka przyrodnicza wraz z wieżą obserwacyjną nad Jeziorem Lidzbarskim

Krótką ścieżką przyrodniczą w Lidzbar-ku nad Jeziorem Lidzbarskim, wzdłuż której ustawione są tablice edukacyjne dotyczące ekosystemu wodnego. Ścieżka kończy się wieżą widokową tuż przy ujściu Welu do Jeziora Lidzbarskiego, gdzie rzeka formuje aktywny stożek delty. Z wieży widokowej roztacza się widok po osi jeziora rynnowego, które ma charakterystyczny wydłużony kształt.

Park w liczbach

Liczba gmin, na których terenie znajduje się Park (gmina Lidzbark, gmina Rybno, gmina Grodziczno, gmina Płońnica)

Liczba powiatów, na których terenie znajduje się Park (działdowski, nowomiejski)

Liczba nadleśnictw, na których terenie znajduje się Park

Powierzchnia jeziora Rumian - największego w Parku

1995 r.

Powstaje Welski Park Krajobrazowy

305,8 ha

Liczba jezior na terenie Parku o powierzchni powyżej 50 ha

20 023,34 ha

Powierzchnia Welskiego Parku Krajobrazowego

174,77 m n.p.m.

To najwyższy punkt na terenie Parku o nazwie Łysa Góra

16 282,58 ha

Powierzchnia otuliny Welskiego Parku Krajobrazowego

Na tyłu obszarach Natura 2000 znajduje się Park

107,45 km

Długość rzeki Wel

Liczba użytków ekologicznych na obszarze Parku

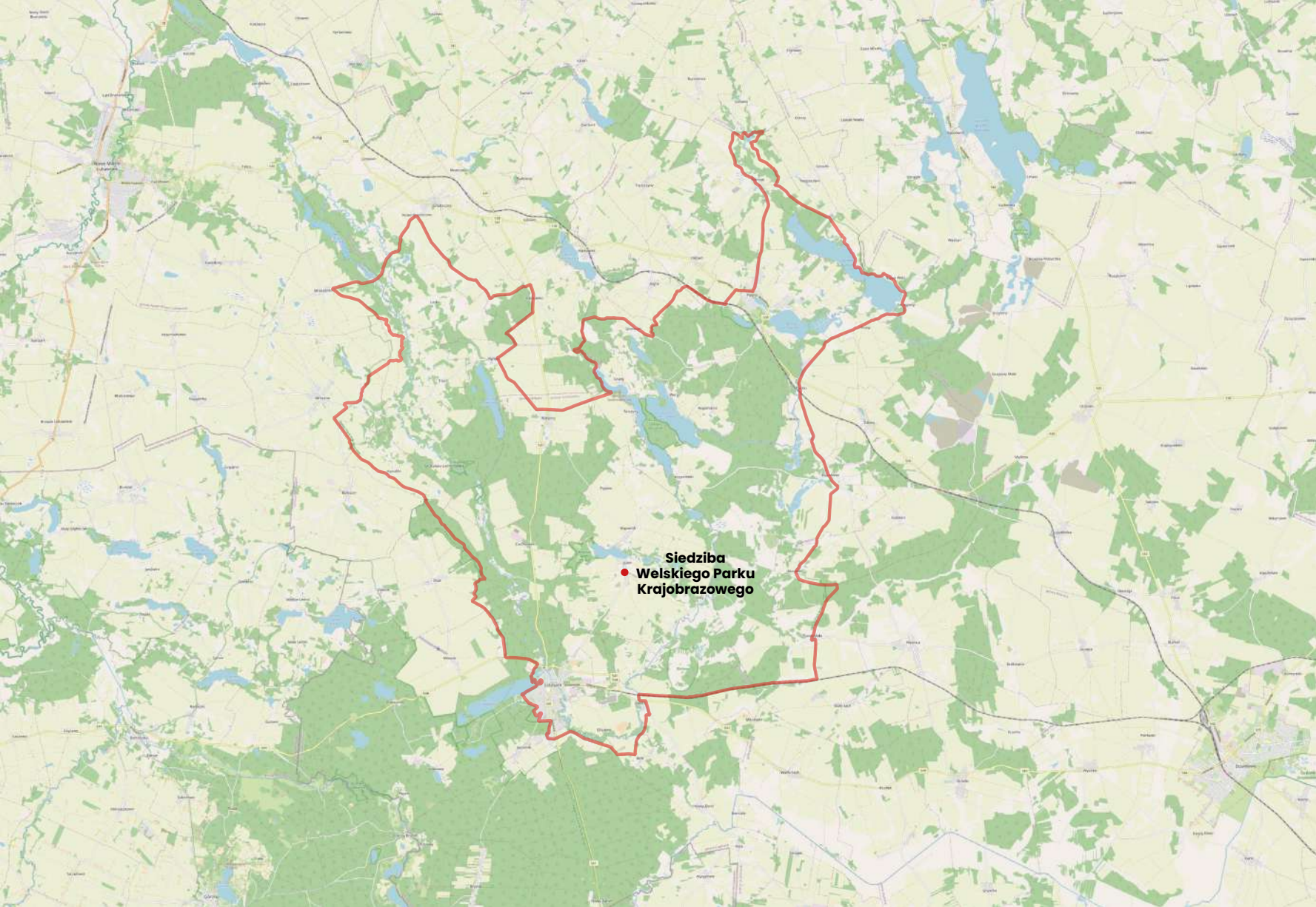
822,44 ha

Powierzchnia zlewni rzeki Wel

Tyle rezerwatów przyrody znajduje się na terenie Parku

Ilość pomników przyrody w Parku

**Siedziba
• Welskiego Parku
Krajobrazowego**

Welski Park Krajobrazowy

13 - 230 Lidzbark, Jeleń 84

tel. 23 698 10 36; e-mail: wpk@warmia.mazury.pl

www.wpk.warmia.mazury.pl

ISBN: 978-83-965504-0-8